

Stabilność unijnego wsparcia dochodowego dla rolników po 2020 r.

Z unijnego wsparcia dochodowego dla rolników corocznie korzystają miliony rolników w całej Europie. Akt stanowiący obecną podstawę prawną tego wsparcia obejmuje lata 2014–2020. Zważywszy na opóźnienia w procesie negocjacji w sprawie zarówno budżetu UE, jak i polityki rolnej na lata 2021–2027, trzeba przyjąć przepisy przejściowe w celu zapewnienia dalszego obowiązywania obecnych przepisów. Głosowanie Parlamentu nad wnioskiem Komisji dotyczącym tych kwestii planowane jest na grudniową sesję plenarną.

Kontekst

Wspólna polityka rolna (WPR) jest jednym z głównych programów wydatków UE i odpowiada około [40 %](#) budżetu Unii na lata 2014–2020. Ponad [70 %](#) budżetu WPR przeznaczana się na wsparcie dochodowe dla rolników w formie płatności bezpośrednich w przeliczeniu na hektar użytków rolnych. W ciągu ostatnich kilku lat z płatności tych corocznie [korzystało](#) 6–7 mln gospodarstw rolnych w całej UE, przy czym średnia płatność na jednego beneficjenta rosła, a dochód rolników z działalności rolniczej w znacznym stopniu [zależał](#) od tych płatności. W maju 2018 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek dotyczący wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata [2021–2027](#), a wkrótce potem wnioski dotyczące programów wydatków. Obejmują one reformę WPR, która ma wejść w życie 1 stycznia 2021 r. Wspomniany wniosek wymaga dostosowania obecnych praktyk w zakresie planowania i wdrażania zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich, przy czym nie przyjęto jeszcze odnośnych pomocniczych aktów ustawodawczych. Z powodu opóźnień w procesie negocjacji dotyczących WRF i wobec braku stanowiska Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przyszłej WPR konieczne jest wprowadzenie przepisów przejściowych, aby stworzyć podstawę prawną dalszego wspierania rolników przez Unię, zanim przyjęte zostaną nowe przepisy dotyczące WPR.

Wniosek Komisji Europejskiej

31 października 2019 r. Komisja przyjęła pakiet ustawodawczy zawierający przepisy przejściowe w celu zapewnienia zarówno ciągłości wsparcia w ramach WPR, jak i płynnego przejścia od obecnych ram dotyczących WPR do przyszłych. Pakiet ten zawiera [wniosek dotyczący rozporządzenia](#) w sprawie ciągłości wsparcia dochodowego w ramach WPR, które przedłużyłoby obowiązywanie niektórych przepisów o płatnościach bezpośrednich do 2021 r. Wprawdzie wniosek ten dotyczy aktów ustawodawczych wymagających zwykłej procedury ustawodawczej w razie jakichkolwiek zmian, jednak Komisja uzasadnia swoje pragnienie jego szybkiego przyjęcia przez współustawodawców jego technicznym charakterem, znaczeniem finansowym związanym z zakończeniem bieżącego okresu budżetowego oraz brakiem nowych zobowiązań politycznych.

Rozporządzenie (UE) nr 1306/2013: dyscyplina finansowa

Proponowane zmiany dotyczą art. 16 i 26 rozporządzenia (UE) nr [1306/2013](#):

- Art. 16 stanowi, że roczne pułapy wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG), z którego finansuje się przede wszystkim płatności bezpośrednie dla rolników i rolnicze środki rynkowe, odpowiadają kwotom maksymalnym określonym w WRF na lata 2014–2020 (zob. załącznik I do rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr [1311/2013](#)). Ponieważ wspomniane WRF obejmują tylko okres do 2020 r., proponowana zmiana przewiduje, że punktem odniesienia dla pułapu rocznego będą WRF na lata 2021–2027.
- W art. 26 określono dyscyplinę finansową, która zapewnia przestrzeganie pułapów rocznych, o których mowa powyżej (tj. mechanizmu korekty płatności bezpośrednich, gdy prognozy wskazują, że przekroczą one pułap roczny). W celu przedłużenia obowiązywania tego przepisu na okres po 2020 r. proponowana zmiana odnosi się do pułapów wynikających ze zmienionego art. 16, a nie z WRF na lata 2014–2020.

Rozporządzenie (UE) nr 1307/2013: elastyczność między filarami a dobrowolnym wsparciem związanym z produkcją

Proponowane zmiany dotyczą art. 14 i 53 rozporządzenia (UE) nr [1307/2013](#) oraz załącznika VI do tego rozporządzenia:

- W art. 14 umożliwiono państwom członkowskim przesunięcia środków między płatnościami bezpośrednimi a rozwojem obszarów wiejskich w latach 2014–2019. W razie przesunięcia z puli płatności bezpośrednich do puli rozwoju obszarów wiejskich można przenieść maksymalnie 15 % rocznego pułapu krajowego dla płatności bezpośrednich; w razie przesunięcia z puli rozwoju obszarów wiejskich do puli płatności

bepośrednich można przenieść maksymalnie 15 % (lub 25 % w przypadku Bułgarii, Estonii, Hiszpanii, Łotwy, Litwy, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Finlandii, Szwecji i Zjednoczonego Królestwa) kwoty przeznaczonej na środki rozwoju obszarów wiejskich. Niektóre państwa członkowskie [stosują to elastyczne rozwiązanie](#): w ciągu 6 lat 12 państw członkowskich przesunęło łącznie 7,12 mld EUR z puli płatności bezpośrednich do puli rozwoju obszarów wiejskich, a 5 państw członkowskich przeniósł 3,4 mld EUR z puli rozwoju obszarów wiejskich do puli płatności bezpośrednich. Aby umożliwić państwom członkowskim przesunięcia środków z puli rozwoju obszarów wiejskich do puli płatności bezpośrednich w roku kalendarzowym 2020 (odpowiadającym rokowi budżetowemu 2021), zaproponowano zmianę, w myśl której takie przesunięcia nie mogą przekraczać kwoty określonej w [proponowanym załączniku VIa](#). Propozycję tę uzasadniono tym, że w momencie, gdy państwa członkowskie powinny podjąć decyzje dotyczące przesunięć (tj. do końca 2019 r.), nie ma informacji o pulach środków na rozwój obszarów wiejskich na rok budżetowy 2021. Aby uniknąć przerwania wsparcia dochodowego wynikającego z tych przesunięć, w proponowanym załączniku VIa zastąpiono maksymalne wartości procentowe przesunięć maksymalnymi kwotami bezwzględными. Obliczono je przez zastosowanie obecnych wartości procentowych do puli środków na rozwój obszarów wiejskich zaproponowanej przez Komisję we wniosku dotyczącym WPR na lata [2021–2027](#).

- W art. 53 ustanowiono przepisy finansowe dotyczące dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją, którego państwa członkowskie mogą udzielić w odniesieniu do niektórych sektorów lub produktów znajdujących się w trudnej sytuacji. W okresie 2015–2020 system ten [stosowały](#) wszystkie państwa członkowskie oprócz Niemiec, obejmując nim różne sektory, takie jak: wołowina i cielęcina (około 40 % budżetu przeznaczonego na dobrowolne wsparcie związane z produkcją); mleko i przetwory mleczne (21 %); baranina i koźlina (13 %); rośliny wysokobiałkowe (11 %); buraki cukrowe oraz owoce i warzywa (po około 4 % na każdy z tych sektorów). W sierpniu każdego roku państwa członkowskie powiadamiają o swoich decyzjach dotyczących dobrowolnego wsparcia związanego z produkcją, które równe jest najwyżej maksymalnemu odsetkowi kwoty rocznego pułapu płatności bezpośrednich. Proponowana zmiana przedłuża zatem do końca 2019 r. czas, jaki państwa członkowskie mają na to, by zrewidować swoje decyzje o elastyczności podjęte zgodnie ze zmienionym art. 14.

Stanowisko zainteresowanych stron

W komunikacie prasowym z dnia 5 listopada 2019 r. [Copa-Cogeca](#) – związek rolników unijnych i ich spółdzielni – uznał, że potrzebna jest szybka decyzja w sprawie przepisów, które zapewniłyby rolnikom stabilność i ciągłość finansową. Podkreślono jednak, że w okresie przejściowym nie należy dokonywać cięć środków WPR ani podejmować decyzji poza procesem reformy WPR. [Europejska Rada Młodych Rolników](#) (CEJA) wezwała do zapewnienia stabilności zarówno na poziomie gospodarstw, jak i w budżecie WPR.

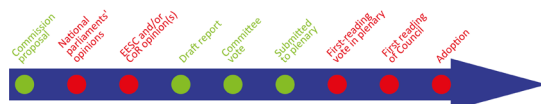
Stanowisko Rady

Na [posiedzeniu](#) Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 18 listopada 2019 r. komisarz UE ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich Phil Hogan [przedstawił](#) pakiet reform przygotowany przez Komisję Europejską. Komisarz Ph. Hogan zauważył, że wniosek dotyczący dyscypliny finansowej począwszy od roku 2021 oraz elastyczności między filarami w odniesieniu do roku 2020 ma na celu zagwarantowanie ciągłości wsparcia dochodowego w ramach WPR oraz że nowe ramy polityki nie będą gotowe do wdrożenia 1 stycznia 2021 r., w związku z czym wezwał do ich przyjęcia przez obu współustawodawców, najlepiej do końca 2019 r. 25 listopada Specjalny Komitet ds. Rolnictwa (SCA) [zauważył](#), że wszystkie delegacje poparły wniosek bez poprawek i upoważnił prezydentkę fińską do poinformowania Parlamentu Europejskiego o możliwości osiągnięcia porozumienia w pierwszym czytaniu.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

Dossier ustawodawcze [przekazano](#) Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (AGRI) 13 listopada 2019 r. Przedstawiając wniosek na posiedzeniu komisji AGRI na początku listopada, przedstawiciel Komisji Europejskiej podkreślił jego techniczny i pilny charakter, wyjaśniając w ten sposób, dlaczego zwrócono się o szybkie przyjęcie wniosku. Członkowie komisji AGRI zaznaczyli wprawdzie, że wniosek przedłożono bardzo późno, jednak z zadowoleniem przyjęli go jako niezbędny. 25 listopada Komisja Budżetowa (BUDG) przedstawiła [opinię](#), w której poparto szybkie przyjęcie aktu. W następstwie decyzji koordynatorów o zastosowaniu procedury uproszczonej na mocy [art. 52](#) Regulaminu Parlamentu Europejskiego członkowie komisji AGRI uzgodnili 4 grudnia 2019 r. projekt sprawozdania bez poprawek. Głosowanie Parlamentu nad stanowiskiem w pierwszym czytaniu zaplanowano na grudniową sesję plenarną.

Sprawozdanie w pierwszym czytaniu: [2019/0253\(COD\)](#);
komisja przedmiotowo właściwa: AGRI; sprawozdawca:
Norbert Lins (PPE, Niemcy).

Niniejszy dokument został przygotowany z myślą o posłach do Parlamentu Europejskiego i członkach personelu parlamentarnego. Zawiera informacje, które mogą być pomocne w pracach parlamentarnych. Wyłączną odpowiedzialność za jego treść ponoszą autorzy, a wyrażonych w nim opinii nie należy traktować jako oficjalnego stanowiska Parlamentu. Powielanie i tłumaczenie dokumentu do celów niekomercyjnych jest dozwolone, pod warunkiem że podane zostanie źródło, a Parlament Europejski zostanie wcześniej powiadomiony i otrzyma egzemplarz publikacji. © Unia Europejska, 2019.

